

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

"Təsdiq edirəm"
"Tədris məsələləri" üzrə
prorektorun vəzifəsini icra edən:
 dos. Z. Məmmədov
"15" may 2026-cı il

Fənn sillabusu

İxtisas: 6008008 Turizm İşinin təşkili

Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə

Kafedra: "Coğrafiya və onun tədrisi metodikası"

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: S/F "Azərbaycan coğrafiyası"

Fənn proqramı: (LDU, "Coğrafiya və onun tədrisi metodikası" kafedrasında 14 sentyabr 2020-ci il tarixli 01 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir.)

Kodu: IPFS-B01

Tədris illi: II (2026-2027)

Semestr: III

Tədris yükü: Auditoriya saati - 20 (10 saat mühazirə, 10 saat seminar)

Tədris forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

Auditoriya N:

Saat:

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Coğ.ü.f.d., dosent Taleh Mənsimov Bilal oğlu, İsmayılov Afəq Dilbazi oğlu

Məsləhət günləri və saati: II-gün saat 11:00:12:00

E-mail ünvanı: bilaloglutaleh@gmail.com

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Əli Məmmədov küçəsi 40

III. Tövsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat:

1. Z.B.Ağayev "Azərbaycanın fiziki coğrafiyası" Dərs vəsaiti, Bakı-2017
2. Azərbaycan Respublikasının fiziki coğrafiyası, I cild, Bakı-2014, AMEA
3. Azərbaycan Respublikasının iqtisadi, siyasi və sosial coğrafiyası, II cild, Bakı-2014, AMEA
4. Azərbaycan Respublikasının Regional coğrafiyası, III cild, Bakı-2015, AMEA
5. M.A.Müseibov "Azərbaycanın fiziki coğrafiyası" Dərs vəsaiti Bakı- 1998.
6. V.Əfəndiyev "Azərbaycanın iqtisadi və sosial coğrafiyası", Bakı-2010..
7. Coğrafiya Ensiklopediyası. I, II cild. Bakı- 2012.
8. İnternet resursları.

IV. Prerekvizit fənlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa bir fənnin tədrisinə zərur yoxdur.

V. Korekvizit fənlər: Fənnin tədrisi ilə eyni zamanda başqa fənnin tədrisinə ehtiya

VI. Fənnin təsviri və məqsədi:

Azərbaycan Respublikasının fiziki coğrafiyası fənninin tədrisi zamanı resp coğrafi mövqeyi, sahəsi, sərhədləri, relyefi, oroqrafiyası, geoloji quruluşu, faydalı

iqlimi, daxili suları, torpaq-bitki örtüyü, heyvanlar aləmi, müasir landşaftlarının formalaşması fiziki və iqtisadi-coğrafi vilayətləri və onların müasir ekoloji problemləri və bütün bunlarla əlaqədar turizm imkanları haqqında tələbələri dərinlən məlumatlandırmaqdən ibarətdir.

VII. Davamıyyete verilən tələbələr: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024 cü il tarixi qərarlı olaraq davamıyyet meyarları nəzere alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğı halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrən biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir. 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollokviumlara görə. Əgər fənn həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024 cü il tarixi qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzere alınır. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymet meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açır.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırır bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırır bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

91-100 bal	Əla	A
81-90 bal	Çox yaxşı	B
71-80 bal	Yaxşı	C
61-70 bal	Kafi	D
51-60 bal	Qənaətbəxş	E
51 bal dan aşağı	Qeyri kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir göröləcək.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 10 saat, seminar 20 saat. Cəmi 20 saat

N	Keçirilən <u>mühazirə</u> , seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Saat		Tarix	
		Müh.	Sem.	Müh.	Sem.
1	2	3	4	5	6
1	Mövzu. Azərbaycanın coğrafi mövqeyi, relyefi və geoloji quruluşu. Plan: 1. Azərbaycan Respublikasının coğrafi mövqeyi, sahəsi, sərhədləri 2. Azərbaycan Respublikasının relyefi, orografiyasının xüsusiyyətləri 3. Azərbaycan Respublikası ərazisinin geoloji cəhətdən öyrənilməsi tarixi Mənbə: [1, 2, 5]	2	2		
2	Mövzu. Azərbaycan Respublikasının təbii ehtiyatları, iqlimi, torpaq və bitki örtüyü Plan: 1. Azərbaycan Respublikasının təbii ehtiyatları və onların təsərrüfat əhəmiyyəti 2. Azərbaycan Respublikasının iqlimi, ona təsir edən amillər və iqlimin təsərrüfat əhəmiyyəti 3. Azərbaycan Respublikasının iqlimi və ona təsir edən amillər 4. Azərbaycan Respublikasının torpaq və bitki örtüyü, təsərrüfat əhəmiyyəti. Mənbə: [1, 2, 4]	2	2		
3	Mövzu. Azərbaycan Respublikasının daxili suları və Xəzər dənizi Plan: 1. Azərbaycan Respublikasının daxili suları 2. Azərbaycan çayları 3. Azərbaycan gölləri 4. Xəzər dənizi və onun müasir problemləri 5. Xəzər dənizi və onun iqtisadi əhəmiyyəti Mənbə: [1, 3, 4]	2	2		
4	Mövzu. Azərbaycan Respublikasının faydalı qazıntıları və iqtisadi əhəmiyyəti Plan: 1. Azərbaycan dağ-mədən işlərinin tarixi. 2. Qeyri-filiz faydalı qazıntılar. 3. Yanacaq-energetika ehtiyatları 4. Azərbaycan Respublikasında rekreasiya ehtiyatları və mineral sular. Mənbə: [1, 2, 5, 6]	2	2		
5	Mövzu. Azərbaycan Respublikasının təsərrüfatının ümumi səciyyəsi. Plan: 1. Yanacaq-energetika sənayesi 2. Metallurgiya və maşınqayırma sənayesi 3. Kimya və tikinti sənayesi 4. Yüngül və yeyinti sənayesi 5. Azərbaycanın nəqliyyatı	2	2		

6. Azərbaycan Respublikasının kurort-turizm təsərrüfatı Mənbə: [3, 4, 6, 7]				
Cəmi: 20 saat	10	10		

XI. Fənn üzrə tələblər:

Azərbaycanın coğrafiyası fənnini öyrənməklə tələbələr Azərbaycanın təbii şəraiti, relyefi və orografiyası haqqında, onun geoloji quruluşu və təbii sərvətləri, aqro-iqlim ehtiyatları, su ehtiyatları, torpaq və bitki ehtiyatları və onların müxtəlifliyi, respublikamızın həyatında onların əhəmiyyəti və mühafizə edilməsinin yolları haqqında biliklərə yiyələnməklə yanaşı eyni zamanda tələbələr respublikamızın əhalisi, təsərrüfatı, nəqliyyatı, xarici-iqtisadi əlaqələri və coğrafi rayonlaşdırılması haqqında da ətraflı məlumatlar əldə edəcəklər.

XII.Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları

- Mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar
- təqdimat və müzakirə
- debat
- müstəqil iş araşdırma

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

FTN1.Azərbaycanın coğrafi mövqeyini qiymətləndirir, ərazisi, sərhədləri, geoloji quruluşu haqqında müfəssəl bilikləri tərif edir.

FTN 2.Qonşu ölkələr, eləcə də dünya ölkələri ilə siyasi və iqtisadi münasibətləri izah edir.

FTN 3.Ərazinin geoloji müxtəlifliyi ilə mineral ehtiyatların paylanması arasında coğrafi qanunauyğunluğu tətbiq edir

FTN 4.Iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrinin xüsusiyyətlərini izah edir, kənd təsərrüfatı və aqrar sənaye kompleksləri haqqında məlumatları müqayisə edərək fərqləndirir;

FTN 5.Azərbaycanın təbii şəraiti və ehtiyatlarını qiymətləndirir.

FTN 6.Azərbaycanda ekoloji problemləri təhlil etməyi bacarır, onların meydana gəlmə səbəblərini müəyyən edir və layihələndirir

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Kollokvium sualları

- 1.Azərbaycan Respublikasının coğrafi mövqeyi
- 2.Azərbaycan Respublikasının sahəsi, sərhədləri
- 3.Azərbaycan Respublikasının relyefi , orografiyasının xüsusiyyətləri
4. Azərbaycan Respublikası ərazisinin geoloji cəhətdən öyrənilməsi tarixi
- 5.Azərbaycan Respublikasının təbii ehtiyatları və onların təsərrüfat əhəmiyyəti
- 6.Filiz faydalı qazıntılar və qeyri-filiz faydalı qazıntılar
7. Azərbaycan Respublikasının mineral su bulaqları
8. Azərbaycan Respublikasının iqlimi və ona təsir edən amillər iqlimin təsərrüfat əhəmiyyəti
9. Azərbaycan Respublikasının iqlimi və ona təsir edən amillər
10. Azərbaycan Respublikasının torpaq örtüyü və bitki örtüyü, təsərrüfat əhəmiyyəti

XVI.İmtahan sualları

1. Azərbaycan Respublikasının coğrafi mövqeyi
2. Azərbaycan Respublikasının sahəsi
3. Azərbaycan Respublikasının sərhədləri
4. Azərbaycan Respublikasının relyefi

5. Azərbaycan Respublikasının orqrafiyasının xususiiyyətləri
6. Azərbaycan Respublikası ərazisinin geoloji cəhətdən öyrənilməsi tarixi
7. Azərbaycan Respublikasının təbii ehtiyatları və onların təsərrüfat əhəmiyyəti
8. Azərbaycan Respublikasının iqlimi və ona təsir edən amillər
9. Azərbaycan Respublikasının iqlimi və onun təsərrüfat əhəmiyyəti
10. Azərbaycan Respublikasının torpaq örtüyü və onun təsərrüfat əhəmiyyəti
11. Azərbaycan Respublikasının bitki örtüyü və onun təsərrüfat əhəmiyyəti
12. Azərbaycan landşaftları
13. Azərbaycan Respublikasının daxili suları
14. Azərbaycan çayları
15. Azərbaycan gölləri
16. Xəzər dənizi və onun müasir problemləri
17. Xəzər dənizi və onun iqtisadi əhəmiyyəti
18. Yanacaq - energetika sənayesi
19. Metallurgiya sənayesi
20. Maşınqayırma sənayesi
21. Kimya sənayesi
22. Tikinti sənayesi
23. Yüngül sənayesi
24. Yeyinti sənayesi
25. Azərbaycanın nəqliyyatı
26. Azərbaycan Respublikasının kurort-turizm təsərrüfatı

"S/f Azərbaycanın coğrafiyası" fəninin "Turizm işinin təşkili" ixtisası (proqramları üzə) tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabusu "Coğrafiya və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir (15 may 2026-cı il, protokol № 09).

Fənn müəllimi:

Fənn müəllimi:

Kafedra müdiri:

dos. T.B.Mənsimov

A.D.İsmayılov

dos. S.Q.Əzizov